

RAADSINFORMATIEBRIEF

15R.00584

Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 29 september 2015

Portefeuillehouder(s) : wethouder Duindam

Portefeuille(s) : Financien, JLV

Contactpersoon : S. Sneep

Tel.nr. : 06-22737640

E-mailadres : sneep.s@woerden.nl

15R.00584

Onderwerp:

Inhoudelijke Kaders Scholenbouw Kamerik "In Kamerik staat een school!"

Kennisnemen van:

De nota Inhoudelijke Kaders Scholenbouw Kamerik "In Kamerik staat een school!"

Inleiding:

In de begroting 2016 geven wij aan dat wij u in verband met de behandeling van de begroting 2016 e.v. nader informeren over de inhoudelijke Kaders Scholenbouw Kamerik. Wij bieden u deze informatie graag aan door middel van de bijgevoegde nota "In Kamerik staat een school". Gelet op de financiële informatie die deze nota bevat, is de nota NIET OPENBAAR. Daarnaast is er een versie beschikbaar zonder financiële informatie, die wel openbaar is.

Kernboodschap:

Op grond van de in de nota beschreven inhoudelijke kaders, kiezen wij voor het bouwen van 2 scholen onder een dak – voor De Wijde Blik en voor de Eben Haezerschool – op de locatie nabij de sportvelden in Kamerik (scenario 3), onder het voorbehoud dat uw raad het benodigde budget beschikbaar stelt.

Vervolg:

- A. De niet openbare versie van de nota treft u op de gebruikelijke wijze aan in de kluis.
- B. Bespreking nota Inhoudelijke Kaders Scholenbouw Kamerik:
  - in de begrotingscommissie op 14 en/of 15 oktober 2015 en/of
  - in de Begrotingsraad op 29 oktober 2015.
- C. Bekrachtiging geheimhouding nota Inhoudelijke Kaders Scholenbouw Kamerik in uw vergadering van november 2015.

Bijlagen:

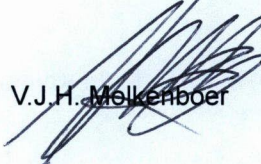
1. De NIET OPENBARE nota Inhoudelijke Kaders Scholenbouw Kamerik "In Kamerik staat een school!" (met financiële informatie; corsanr. 15.017301);
  2. De openbare nota Inhoudelijke Kaders Scholenbouw Kamerik "In Kamerik staat een school!" (zonder financiële informatie; corsanr. 15.017850).
-

De secretaris

drs. M.H.J. van Kruisbergen l.s.

De burgemeester

V.J.H. Melkenboer

In Kamerik staat een school!

PB/SN15062 In Kamerik staat een school/gew. 02-09-2015/corsanr. 15.017850

Voorwoord

Het neerzetten van een nieuw schoolgebouw in een kern als Kamerik heeft een grote impact. Dit doe je voor de komende 30 tot 40 jaar. Kamerik verandert hierdoor. We hebben onderzocht wat bouwen voor één school (de Wijde Blik) betekent. Daarnaast hebben we vooral gekeken wat de meerwaarde is als we samen met de andere basisschool, de Eben-Haëzer, bouwen. Ook hebben we de meerwaarde van ruimtegebruik in het dorpshuis, de Schulenburg en de rest van de omliggende (sport)voorzieningen onderzocht. Samen hebben we gekeken naar kansen en mogelijkheden. De kans bijvoorbeeld om achterlaatlocaties te gebruiken voor woningbouw in de toekomst. De school heeft daarin zijn eigen planning. Nog in deze collegeperiode gaat wat mij betreft de eerste paal de grond in en andere processen mogen dat niet vertragen, wel versterken.

Of dit ook allemaal werkelijkheid wordt, hangt af van diverse factoren. Kunnen beide scholen in één gebouw? Heeft dit echt een meerwaarde voor het onderwijs en voor Kamerik? Is er een meerwaarde in het ruimte delen met de Schulenburg en andere voorzieningen? Krijgen we voor zo'n ambitieus plan ook echt de financiën voor elkaar? Is het ruimtelijk inpasbaar? Ik geloof daar wel in. De beide scholen en de gemeente hebben samen 3 scenario's bedacht. Scenario's hoe het onderwijs in Kamerik er zo goed mogelijk gebouwelijk uit kan zien voor de komende 30 tot 40 jaar. In ruim een half jaar zijn we van kennismaking tot plan gekomen. Ik wil de scholen danken voor hun tomeloze inzet en enthousiasme. Zonder hun inzet hadden we dit niet voor elkaar gekregen. Dank!

Ik ben ervan overtuigd dat hier scenario's bij zitten waar wij als college en ook de gemeenteraad enthousiast van worden. Ook al betekent dit misschien wel dat we anders moeten gaan denken, dingen los moeten laten en een flinke investering moeten doen.

Bob Duindam
wethouder onderwijs

Inhoudsopgave

Voorwoord	blz. 2
Inhoudsopgave	blz. 2
1. Inleiding	blz. 3
2. Kamerik op de kaart; feiten en cijfers	blz. 4
3. Beschrijving partners	blz. 5
4. Samenwerking	blz. 6
5. Het gebouw	blz. 9
6. De 3 toekomstscenario's	blz. 15
7. Conclusie & vervolgproces	blz. 19
8. Slot	blz. 19

Bijlagen:

1. Historie en ontwikkelingen huisvesting	blz. 20
2. Achtergrondinfo scholen	blz. 22
3. Feiten en cijfers	blz. 24

Leeswijzer

De notitie is als volgt opgebouwd. In het eerste hoofdstuk is ingegaan op de aanleiding, de hoofdvraag en het proces. Hoofdstuk 2 behandelt de feiten en cijfers van Kamerik. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 een beschrijving gegeven van de verschillende partners en in hoofdstuk 4 wordt de samenwerking beschreven. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de specifieke eisen en wensen m.b.t. het gebouw. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de inhoudelijke kaders en de verschillende scenario's. Ten slotte wordt in het laatste hoofdstuk stilgestaan bij de conclusie en aanbevelingen.

1. Inleiding

Een mooi nieuw, eigentijds en functioneel gebouw waar kinderen gedurende 30 tot 40 jaar naar school kunnen gaan. Een gebouw voor het onderwijs van de toekomst waar kinderen zich ontwikkelen en veilig voelen. De basisscholen De Wijde Blik en cbs. Eben-Haëzer hebben samen met de gemeente Woerden de mogelijkheden voor nieuwbouw verkend.

Aanleiding: Een nieuw gebouw voor de Wijde Blik

De (beide) schoolgebouwen van De Wijde Blik zijn gebouwd rond 1965 en 1974 en voldoen niet (meer) aan de eisen van het huidige onderwijs. Denk daarbij aan ontwikkelingen zoals ICT, duurzaamheid, binnenklimaat en onderhoudseisen. Daarnaast heeft de gemeente Woerden bij de samenvoeging van de openbare basisschool De Hemrik en de Katholieke basisschool Maria Goretti naar De Wijde Blik, afgesproken dat de school ook fysiek onder één dak wordt gebracht. Deze afspraak is contractueel vastgelegd. Als ingebruikname van een nieuwe school in 2019 niet lukt, zullen er op basis van de toenmalige Akte van overdracht nieuwe (financiële) afspraken gemaakt moeten worden.

Eén gebouw voor 2 basisscholen De Wijde Blik en Eben-Haëzer

Het gebouw van cbs. Eben-Haëzer is voor het grootste deel gebouwd in 1961. Het gebouw verkeert in een betere staat dan dat van de Wijde Blik, maar ook hier geldt dat met de huidige ontwikkelingen in het onderwijs binnen enkele jaren de stap naar vervangende huisvesting moet worden gezet. Met dit toekomstscenario op het netvlies is het van groot belang om de (efficiëntie)voordelen en mogelijkheden van één gezamenlijk nieuw schoolgebouw te kiezen. Uiteraard met behoud van de eigen identiteit van beide scholen en een goede inpassing in het dorp. Voordeel voor beide scholen is tevens het wegwerken van leegstand en we creëren voor alle kinderen een gelijkwaardige huisvestingssituatie.

Integrale wens: bouwen nabij De Schulenburg & sportvelden

Welke voordelen heeft samenwerking met het dorps huis De Schulenburg voor een nieuw schoolgebouw? Ook dit is onderzocht. Hierin wordt ook samenwerking met de sportverenigingen meegenomen. In beide gevallen gaat het over de meerwaarde voor onderwijs, cultuur en sport en de toekomst van de voorzieningen in Kamerik. Ook inwoners zien kansen in een nieuw gebouw dichtbij De Schulenburg en de sportvelden staat.

Hoofdvraag

Op welke manier geven we (gemeente, scholen en gemeenschap) het onderwijs in Kamerik zo goed mogelijk gebouwelijk vorm voor de komende 30 tot 40 jaar?

Werkwijze

Het ontwikkelen van inhoudelijke kaders voor een schoolgebouw wordt traditioneel opgepakt door een gemeente, uiteraard in overleg met de desbetreffende onderwijsinstelling. In Kamerik is ervoor gekozen om vanaf het eerste moment het proces in co-creatie op te pakken.

Een projectgroep bestaande uit beide scholen en gemeente heeft in 4 sessies besproken uit welke ingrediënten het kader zou moeten bestaan. Vervolgens is er een bewonersavond georganiseerd waarin dit werd getoetst en draagvlak werd gecreëerd. Daarna hebben er verdiepende gesprekken plaatsgevonden met cultuur, sport en kinderopvanginstellingen en dorps huis De Schulenburg. Ten slotte is door de scholen en de gemeente gezamenlijk het kader omschreven.

In dit stuk hebben we het vaak over we en wij. Hiermee bedoelen we beide scholen en de gemeente Woerden.

"Met co-creatie versterk je elkaars inzichten en ontstaat de overtuiging om keuzes te maken."

2. Kamerik op de kaart; feiten en cijfers

In dit hoofdstuk wordt kort iets verteld over het dorp Kamerik, de demografische ontwikkeling, de leerprognoses en de toekomst.

Geschiedenis Kamerik¹

Kamerik is een dorp in de gemeente Woerden in de provincie Utrecht. Het ontstond uit de “Heerlijkheid Kamerik” en “de Houtdijken” en ging op in de gemeente Woerden. Het dorp ligt ongeveer 1,5 km ten noorden van Woerden aan de Kamerikse Wetering. Het had oorspronkelijk lintbebouwing aan weerszijden van de Wetering. Deze oorspronkelijke bebouwing is inmiddels beschermd dorpsgezicht.

Demografische gegevens

In Kamerik wonen een kleine 3.800 mensen. De laatste decennia is het

inwoneraantal redelijk stabiel gebleven. Bijna 20% van de inwoners is jonger dan 15 jaar.

¹ Wikipedia

De afgelopen jaren heeft er in Kamerik een vergrijzing en ontgroening plaatsgevonden. Dit betekent dat het aantal 65-plussers groter wordt. Vooral het aantal kinderen en jongeren neemt af.

Aantal inwoners Kamerik 3.765	
Inwoners 0 tot 15	19%
Inwoners 15 tot 25	13%
Inwoners 25 tot 45	21%
Inwoners 45 tot 65	30%
Inwoners 65+	17%

Tabel 1: bevolkingsopbouw Kamerik, Woonvisie 2015

Leerling prognose

Deze zomer stelt het college na overleg met het onderwijsveld de nieuwe leerlingprognose 2014-2032 vast. Het rapport bevat de resultaten van de leerlingprognoseberekening, de ruimtebehoefte-berekening in de gemeente Woerden. In deze berekening zijn de demografische gegevens verwerkt, alsmede de leerlingtellingen, de gegevens betreffende de woningbouwplanning en de meest recente vruchtbaarheidsgegevens.

Zie bijlage 3

Toekomst

Door de ontgroening van de afgelopen jaren kampen de scholen in Kamerik met leegstand. Beide scholen tellen samen 20 klaslokalen. Op dit moment worden er 14 daarvan gebruikt. Dit aantal zal de komende jaren nog iets afnemen en vanaf 2025-2027 weer op datzelfde peil terugkomen. Hiermee neemt de leegstand van totaal 25 lokalen in Woerden met 7 lokalen af.

3. De partners van de school; stukje historie

In dit hoofdstuk stellen beide scholen en schoolbesturen zich kort voor.

De Wijde Blik

In 1873 is in Kamerik het katholiek lager onderwijs gestart onder de naam Maria Goretti. In 1961 kwam daar een kleuterschool bij met de naam St. Josefkleuterschool. Voor de vorming van de basisschool op 1 augustus werden beide scholen in 1985 onder de naam Maria Goretti gevestigd aan de Mijzijde 76A.

Sinds september 2007 zijn de leerlingen van de katholieke school Maria Goretti en de openbare school De Hemrik bij elkaar gevoegd. Samen vormen zij een school onder de nieuwe naam De Wijde Blik; met als motto: "Samen werken aan jouw toekomst.". De groepen 1 t/m 4 zijn aan de Mijzijde gehuisvest en de groepen 5 t/m 8 aan de Overstek.

Bij de samenvoeging in 2007 van beide scholen is overeengekomen dat alle leerlingen in één gebouw gehuisvest worden.

Op dit moment proberen we organisatorisch de samenwerking en contacten tussen kinderen en team in stand te houden, maar een nieuw schoolgebouw waar alle groepen gehuisvest zullen worden, is een noodzaak voor goed onderwijs.

In het gebouw aan de Overstek is ook een BSO gevestigd. De Wijde Blik heeft een leerlingaantal tussen de 190 en 200 leerlingen. De leerlingen komen zowel vanuit de omliggende wijken als uit de rest van Kamerik en Kanis.

Eben-Haëzer

1899 is een belangrijke datum voor het protestants christelijk onderwijs in Kamerik. In dat jaar is de Vereniging voor Protestants Christelijk Basisonderwijs opgericht.

Tot 1961 is de school in verschillende gebouwen in Kamerik gehuisvest geweest, maar in 1961 is er een nieuw schoolgebouw gebouwd aan de Mijzijde 88a, (deels) het huidige gebouw.

In latere jaren (jaren 80 en 90) is er nog een aantal lokalen, een computerlokaal en IB-administratieruimte bijgebouwd. Eén lokaal is met eigen middelen bekostigd en is daarom van de vereniging.

Op dit moment heeft de Eben-Haëzer 130 leerlingen verdeeld over 6 groepen, waar christelijk onderwijs wordt gegeven met als motto "Geloven in en met kinderen".

Op dit moment is er sprake van samenwerking met De Wijde Blik op het gebied van de naschoolse activiteiten.

Ons schoolgebouw staat letterlijk midden in Het Groene Hart. Het gebouw ligt aan de rand van het dorp Kamerik. Kinderen uit de kernen Kamerik en Kanis en het buitengebied bezoeken de school.

4. Samenwerking, samen nadenken over toekomst

Kamerik is van oudsher op zoek naar samenwerking. De verenigingen nemen een belangrijke plaats in de gemeenschap in en in verenigingsverband gebeurt er heel veel. Deze aspecten spelen zich zowel binnen als buiten schooltijd af. Hoe kan deze samenwerking het onderwijs versterken en hoe versterkt het nieuwe schoolgebouw Kamerik?

Gezin, school en vrije tijd

Kamerik is een dorpsgemeenschap waar “ontmoeting” een belangrijke plaats heeft. Deze ontmoeting vindt ook plaats in en rondom de school. De landelijke ontwikkelingen laten zien dat de school ook een breder aanbod kan bieden dan lesgeven alleen. Belangrijk is een geïntegreerde aanpak ter verbetering van de ontwikkelingskansen van kinderen op school, in het gezin en in hun vrije tijd.

Spelen, Sporten en Bewegen

Kwalitatief goed bewegingsonderwijs in combinatie met een rijk buitenschools aanbod is belangrijk voor de motorische ontwikkeling van kinderen. Dit draagt bij aan het ontwikkelen en behouden van een gezonde en actieve leefstijl, ook op latere leeftijd. Ook in het sportbeleid van de gemeente wordt de verbinding gezocht tussen het spelen, sporten en bewegen binnen en buiten schooltijd.

Dit stimuleert om te werken aan een gezond schoolbeleid. Zo moet het bewegingsonderwijs van minimaal 2 naar 3 uren per week. Bewegingsonderwijs is breed; dit kunnen allerlei bewegings- en sportactiviteiten zijn. Om deze doelen te kunnen behalen, is het belangrijk dat er samenwerking is met de gemeente en andere partners. De plek van een school is daarom van belang. Sportvelden en sporthal moeten daartoe op geringe afstand van de school gesitueerd zijn. Ook na schooltijd kunnen kinderen dan gebruik maken van deze faciliteiten. Op die manier is alles geïntegreerd in en rond de school. Ook kunnen het speellokaal, de openbare ruimte en het schoolspeelplein optimaal worden ingezet.

Cultuureducatie

De Kamerikse scholen hebben al initiatieven genomen door extra cultureel aanbod binnen en buiten schooltijd aan te bieden via KUVU (binnen schooltijd) en losse naschoolse activiteiten. Het is daarom ook belangrijk dat de inrichting van de school dusdanig is dat er ruimte is voor creatieve lessen. Verder denken we aan een combinatie met andere (externe) partijen om het aanbod te verbreden zoals de bibliotheek. Nadere afweging hierover volgt in de ontwerpfase.

Techniekonderwijs

Een rijk aanbod in wetenschap en technologie, stimuleert een onderzoekende en ontdekkende houding. Dit is belangrijk voor de toekomst van de kinderen. De inrichting van de nieuwe school moet dusdanig zijn dat kinderen gestimuleerd en uitgedaagd worden om die houding te ontwikkelen. Er moet daarom voldoende ruimte zijn voor technieklessen. Hierbij denken we ook weer aan een combinatie met andere (externe) partijen om goed aanbod te kunnen bieden. Voor het schoolgebouw moet in dit kader dan ook rekening gehouden worden met elektriciteit, soort vloer en flexibele indeling.

Opvang

De verwachting is dat de basisschool en de kinderopvang zoals we die nu kennen als afzonderlijke instellingen de komende jaren steeds dichterbij elkaar toe groeien. De opvang is dan helemaal geïntegreerd met het onderwijs. Dat kan in de toekomst in de school, bij een sportvereniging, in De Schulenburg of bij de peuterspeelzaal.

Dorpshuis De Schulenburg

Dorpshuis De Schulenburg bestaat uit een sporthal en meerdere grote en kleine zalen. Het gebouw leent zich niet voor intensieve samenwerking met de scholen. Zo is het vanwege onvoldoende natuurlijk licht en de onoverzichtelijkheid van het gebouw op dit moment niet geschikt voor de doelgroep kinderen, zeker niet voor de allerkleinsten. Het lijkt niet lonend

om het geschikt te maken zodat er wel sprake kan zijn van intensieve samenwerking. De scholen kunnen wel een aanvulling zijn voor De Schulenburg en het gebouw kan incidenteel gebruikt worden voor uitvoeringen e.d. Uiteraard zullen de scholen gebruik blijven maken van de sporthal voor het gymnastiekonderwijs. In dat kader is de locatie voor het nieuwe scholencomplex naast De Schulenburg de meest ideale locatie. Het zou daarom verstandig zijn om naast het “scholenplan” een tweede plan te maken. Dit “masterplan” omschrijft dan integraal de samenhang tussen de diverse maatschappelijke voorzieningen in Kamerik.

Voordelen bouwen voor twee scholen:

We hebben de mogelijkheden onderzocht om niet alleen voor De Wijde Blik te bouwen, maar ook voor de Eben-Haëzerschool. Het bouwen van twee scholen biedt veel voordelen, zowel organisatorisch als financieel. Niet alleen voor de scholen, maar ook voor de gemeente en voor het dorp Kamerik.

Ruimten delen

Twee scholen kunnen veel van hun ruimten delen of gezamenlijk gebruiken, waardoor die ruimten soms kleiner kunnen zijn of soms maar één keer gebouwd hoeven te worden. Daarnaast kunnen de scholen bij groei en krimp makkelijker en langer van elkaars ruimten gebruik maken, hoeft er minder snel naar een andere locatie te worden uitgeweken en kan het bijbouwen van bijvoorbeeld noodlokalen langer worden uitgesteld. Voordeel van twee nieuwe scholen tegelijk is ook dat er in Kamerik geen sprake kan zijn van concurrentie op grond van de huisvestingssituatie.

Inzet m2

Bij gedeeld ruimtegebruik zal al snel de conclusie getrokken worden dat we met minder m2 toekunnen dan de norm voorschrijft. Dat leidt tot lagere investeringskosten voor de gemeente en lagere exploitatiekosten voor de scholen. Omgekeerd is er veel voor te zeggen om die vierkante meters juist wel te bouwen. Op die manier creëer je ruimte voor de inpassing van

cultuur, sport, bibliotheek of kinderopvang. Een klein beetje Integraal Kind Centrum dus en een enorme verrijking voor Kamerik.

Besparen (voorbereidings)kosten

Als we beide scholen tegelijk bouwen, sparen we 1x voorbereidings- en projectkosten uit. Als we nu besluiten om maar één schoolgebouw te bouwen, zullen we over enkele jaren de tweede school alsnog moeten bouwen. Alle (ambtelijke) voorbereidingen starten dan weer opnieuw met alle kosten van dien. Denk aan het vele overleg dat nodig is, denk aan de aanbestedingsprocedures voor architect en aannemer, denk aan de bestemmingsplanprocedure die weer nodig zal zijn en denk ook aan de bouwplaatskosten, die opnieuw gemaakt zullen moeten worden.

Meerwaarde voor Kamerik

Als we in Kamerik voor 2 scholen bouwen, hebben we in één klap meerdere achterlaatlocaties die tegelijk herontwikkeld kunnen worden; ook dat biedt weer synergievoordelen. En we hoeven maar eenmaal na te denken over de kindvriendelijke inrichting van een schoolomgeving. Al met al een enorme opsteker voor Kamerik.

Geld goed besteed

Als we 2 scholen tegelijk bouwen, halen we een toekomstige investering naar voren die daardoor bovendien lager uitpakt. Als we in de andere dorpen en wijken op dezelfde manier te werk gaan, versnelt dat de doorlooptijd van de vele onderwijshuisvestingsprojecten die de gemeente de komende jaren nog te wachten staan. Leegstand kan zo sneller worden gesaneerd, waardoor verpaupering wordt voorkomen en de exploitatiekosten lager worden. Zo blijft er meer geld over voor het onderwijs zelf en dat is weer gunstig voor de kwaliteit van het onderwijsaanbod in heel Woerden.

5. Het gebouw

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het gebouw. Het gaat hierbij om zaken als de uitstraling van het gebouw, ruimte die beide scholen kunnen delen, multifunctioneel ruimtegebruik, flexibel bouwen, duurzaamheid en veiligheid. Maar het gaat ook over ICT in het gebouw, de rol van het passend onderwijs, de omvang van het gebouw en waar het gebouw zou kunnen staan.

Een school met een dorps karakter

Kamerik heeft ongeveer 3800 inwoners. Het gemeenschapsgevoel is erg sterk. Er heerst een “ons kent ons” gevoel. Er is saamhorigheid. “Ontmoeting” is heel belangrijk, ook op het schoolplein en in school met de ouders. Het gebouw moet daarom een dorps en Kameriks karakter hebben en passen in de omgeving.

Samen delen

Twee basisscholen onder één dak kunnen de gemeenschapsruimte delen. De ruimte die je hiermee wilt, kan vervolgens weer ingezet worden ten behoeve van het kind en het onderwijs.

Met uitzondering van personeelsruimten, in- en uitgangen en binnenbergingen, zijn beide scholen bereid om overige ruimten te delen.

Wat kan samen	Wat kan niet samen
Speellokaal Keuken (multifunctioneel) Kopieerruimte Personeelstoilet Minder validen toilet Gemeenschapsruimte (samen en alleen) Fietsenstalling Schoolplein Serruimte Goederenlift Buitenberging	Personeelsruimte Ingangen Binnenbergingen

Multifunctioneel gebruik

Vastgesteld wordt dat school, Schulenburg en overige (sport) voorzieningen elkaar niet mogen beconcurreren maar juist moeten aanvullen, bijv. door gebruik te maken van elkaars ruimten.

Het speellokaal kan aanvullend zijn op de sporthal van de Schulenburg. De scholen hechten aan knusheid in de ruimten die zij gebruiken. Het zou leuk zijn als de Sleutelclub in de toekomst in de school zit, maar kan als dat beter is ook een plekje krijgen in de Schulenburg. De gymzaal in De Schulenburg wordt volledig gebruikt door scholen en verenigingen. Een combinatie met de huidige sportvelden bij school is wenselijk. Ook is nagedacht over medegebruik door bijvoorbeeld BSO, cultuur, bibliotheek, sport etc. zoals in hoofdstuk 4 wordt aangegeven. Deze notitie geeft een basis voor beide scholen om daar in de ontwerpfase definitieve keuzes in te maken.

Flexibel bouwen en buitenruimte

Flexibel bouwen en flexibel kunnen (ver)bouwen is een belangrijk uitgangspunt voor een toekomstbestendig schoolgebouw. Met flexibel bouwen bedoelen we een gebouw dat van binnen goed aan te passen is voor de uitdagingen van de komende 30 tot 40 jaar. Flexibel kunnen bouwen gaat over de plek van het gebouw ten opzichte van andere gebouwen en de openbare ruimte. Dit heeft een sterke relatie met het masterplan zoals in hoofdstuk 4 wordt genoemd. En met de mogelijkheid om in de toekomst het gebouw op een goede manier groter of kleiner te kunnen maken. Flexibiliteit betekent ook dat scholen de komende 30 tot 40 jaar ruimten en lokalen zullen delen.

Een duurzame school

Duurzaamheid is een breed begrip. Wij willen een school die het milieu zo min mogelijk belast. Dit komt tot uitdrukking door bijv. bewuste materiaalkeuzes, een laag energieverbruik en een ontwerp met voorzieningen gericht op de toekomst.

Om dit te bereiken worden de volgende kaders gesteld:

Een energie-neutrale school

Energieneutraal bouwen heeft de toekomst. In de komende jaren gaat Nederland steeds energiezuiniger bouwen, tot (bijna) energieneutraal vanaf 2018. Dat ligt vast in Europees en Nederlands overheidsbeleid. Het Europees beleid is erop gericht dat nieuwe gebouwen na 2018 geen of heel weinig energie gebruiken.

Het Nationaal Plan voor het bevorderen van bijna-energieneutrale gebouwen in Nederland beschrijft het Nederlandse beleid om te komen tot bijna-energieneutrale gebouwen na eind 2018.

In het Nationaal Plan staat wat onder een bijna-energieneutraal gebouw (BENG) verstaan wordt. Voor utiliteitsbouw geldt dat deze in 2015 50% energie-efficiënter moet zijn ten opzichte van 2007. Een verdere verlaging van de EPG volgt gefaseerd. Het streven is de aanscherping naar bijna energieneutraal voor overheidsgebouwen vanaf 31 december 2018 in te laten gaan.

Wij zijn er voorstander van om te anticiperen op de nieuwe regelgeving. Dit betekent de realisatie van een energieneutrale school met een energielabel van A++++.

GPR Gebouw

In Woerden meten we de duurzaamheid van het gebouw met de zogenaamde GPR-systematiek. Tijdens iedere fase van ontwerp tot en

met realisatie wordt de GPR berekend en de score gelegd naast de vooraf vastgelegde eis.

In een GPR Gebouw wordt duurzaamheid zichtbaar in vijf thema's: Energie, Milieu, Gezondheid, Gebruikskwaliteit en Toekomstwaarde.

Per thema verschijnt een waardering op een schaal van 1 tot 10.

De gemeente Woerden heeft de landelijke intentieverklaring duurzaam inkopen ondertekend. Met het ondertekenen van deze verklaring heeft de gemeente afgesproken dat vanaf 2015 alle inkopen 100% duurzaam zijn. Voor nieuwbouw van vastgoed betekent dit dat een score van minimaal GPR 7 behaald moet worden voor ieder thema.

Een Frisse School met een gezonde en geborgen leeromgeving

Het begrip Frisse School is ontwikkeld door de GGD en is inmiddels een begrip. In Kamerik willen wij een school waar kinderen gezond en veilig onderwijs kunnen genieten. Gezond houdt in dat de school minimaal voldoet aan het programma van eisen voor Frisse Scholen categorie B. Het programma Frisse scholen gaat over vijf thema's:

1. energie;
2. lucht: binnenluchtkwaliteit;
3. temperatuur: thermisch comfort;
4. licht: visueel comfort;
5. geluid: akoestisch comfort.

Duurzame Exploitatie

Een duurzame exploitatie houdt in dat het onderhoud en het beheer van de school binnen het budget (de rijksvergoedingen) gegarandeerd kunnen worden. Lage energiekosten en het gebruik van onderhoudsarme materialen zijn daarvoor van wezenlijk belang. Voor een duurzame exploitatie willen wij ook verder naar de toekomst kijken. Het is van belang dat later snel en eenvoudig ingespeeld kan worden op ontwikkelingen in het leerlingenaantal (groei/krimp). De voorzieningen moeten toekomstbestendig zijn of eenvoudig aangepast en uitgebreid kunnen worden.

Het is daarom belangrijk om de exploitatiekosten te betrekken bij de verschillende keuzes in het programma van eisen en in het ontwerp. De volgende factoren zijn van invloed op de exploitatiekosten:

- a) Bruto Vloer Oppervlakte;
- b) Energieverbruik;
- c) Compactheid gebouw;
- d) Delen van ruimten (onderling, cultuur, opvang etc.),
- e) Multifunctioneel gebruik van ruimten;
- f) Onderhoudsarm ontwerpen en detailleren;
- g) Vandalisme-gevoeligheid;

Een veilige leeromgeving

Het gebouw en de omgeving van de nieuwe school moeten veilig zijn voor de kinderen en uiteraard voor alle overige gebruikers. Bij het ontwerp letten we daarom op gevaren die voor de kinderen kunnen ontstaan (bijv. beknelling, vallen etc.) zonder de kinderen de mogelijkheid te ontnemen om hun onderzoekende geest te gebruiken.

In de omgeving van het gebouw letten we erop dat kinderen en volwassenen de school veilig kunnen bereiken en dat zij hun fietsen goed en veilig kunnen stallen. Zo houden we er rekening mee dat moderne fietsen vaak bredere banden en bredere sturen hebben en steeds vaker voorzien zijn van een kratje of een bak. Ook zorgen we ervoor dat er voldoende plek is voor de auto's en fietsen van de leerkrachten en van degenen die de kinderen komen brengen en halen. Rond de school willen we een 30 km-zone, zodat de snelheden van de elkaar kruisende verkeersstromen in elk geval laag zijn.

ICT is van groot belang

ICT is van groot belang voor het onderwijs. In eerste instantie voor het onderwijs aan leerlingen en in tweede instantie voor de registratie van de onderwijsresultaten en organisatie van het onderwijs.

Hiervoor zijn investeringen noodzakelijk in hard- en software en in professionaliteit van leerkrachten. Er is een grote mate van diversiteit in het toepassen van ICT in het onderwijs. De onderwijsvisie van de scholen is de basis voor het ICT gebruik (WIFI, bekabeling, tablets, werkstations, digiborden enz.).

Passend Onderwijs

Alle kinderen moeten een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden. Ook als zij extra ondersteuning nodig hebben. Dit is het uitgangspunt van passend onderwijs.

Scholen moeten in ieder geval de basisondersteuning bieden. Dit is de ondersteuning die alle scholen binnen het samenwerkingsverband (in de regio) bieden. Naast de basisondersteuning bieden sommige scholen extra begeleiding aan leerlingen. Het is ook mogelijk dat er een aparte

voorziening in de school wordt ingericht. Alle scholen hebben een schoolontwikkelingsplan waarin beschreven staat welke bijzondere leerlingen met een aangepaste ontwikkeling zij kunnen opnemen.

Voor zowel de Eben-Haëzer als De Wijde Blik zijn dit de volgende gebieden: ADHD, Asperger, dyslexie. De scholen behoren ook voor minder valide bezoekers toegankelijk te zijn. Bij twee bouwlagen betekent dit dat er een lift aanwezig moet zijn. Daarnaast worden ook slechthorende kinderen opgenomen. Voor een schoolgebouw betekent dit dat extra (rust/oefen) ruimten wenselijk zijn.

Bij de bouw zal er ook nauwkeurig met de akoestiek van de ruimten rekening gehouden moeten worden b.v. nagalm en geluidabsorptie. De richtlijnen zijn duidelijk omschreven in de notitie 'Eisen Frisse Scholen'.

“Gezonde akoestiek in scholen verbetert het concentratievermogen en de leerprestaties van leerlingen.”

Openbare ruimte

Buitenspelen is essentieel voor een gezonde ontwikkeling van kinderen. Het schoolplein staat bij kinderen in de top 3 van favoriete speelplekken en vervult een belangrijke functie als speelplein waar kinderen kunnen worden uitgedaagd om te bewegen.

Juist in een tijd waarin 80 procent van de kinderen onvoldoende beweegt, kan er niet genoeg aandacht uitgaan naar spelen op het schoolplein. Helaas zijn veel schoolpleinen na schooltijd gesloten en vinden kinderen het schoolplein vaak niet uitdagend genoeg. Wat ons betreft wordt het

schoolplein openbaar toegankelijk en daarmee een onderdeel van de speelvoorzieningen in Kamerik. Uiteraard mag dit niet leiden tot overlast voor de buurt. Over het gebruik en het onderhoud van het openbaar toegankelijke schoolplein worden afspraken gemaakt tussen de gemeente en de scholen. De speelvoorzieningen buiten zijn aangepast aan het leeftijdsniveau van de kinderen en bieden hun een uitdagende omgeving.

Waar staat het gebouw?

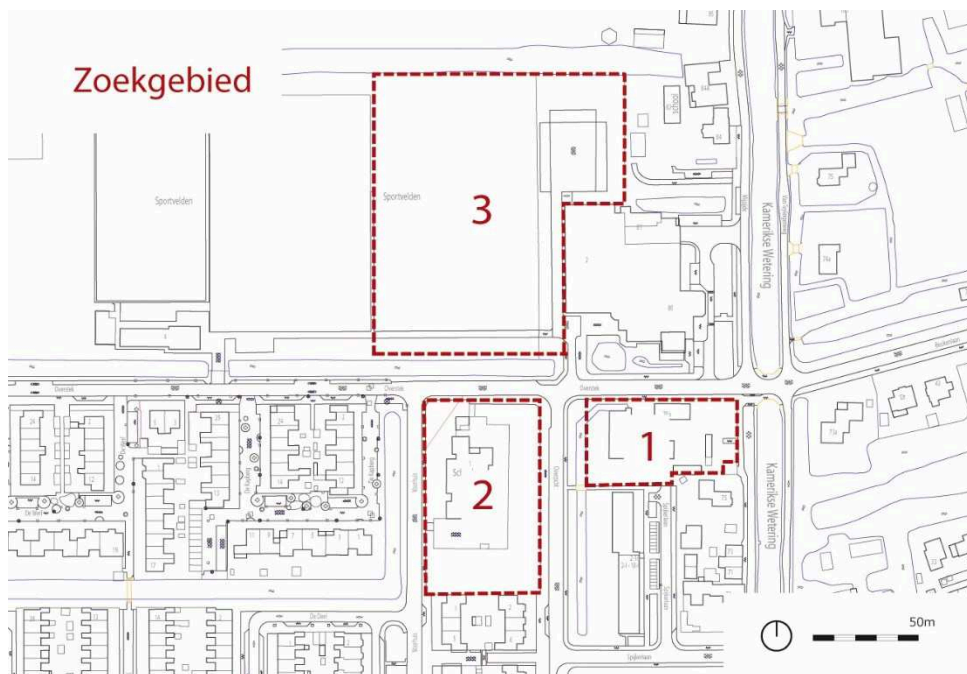
Tijdens onze zoektocht naar locaties komen we al snel uit op de huidige locaties van de voormalige Maria Gorettischool (locatie 1 op het kaartje) en van de voormalig Hemrikschool (locatie 2 op het kaartje). Beide locaties zijn momenteel in gebruik bij De Wijde Blik. Daarnaast zien we mogelijkheden op de voetbalvelden van VV Kamerik (locatie 3).

Locatie 3 heeft absoluut onze voorkeur. Niet alleen de sportvelden liggen in dat geval op korte loopafstand van het nieuwe gebouw, ook De Schulenburg bevindt zich in de directe nabijheid van de scholen en dat is weer gunstig voor het mede-gebruik van de daarin aanwezige ruimtes zoals het gymnastieklokaal. Voorwaarde voor het gebruik van deze locatie is wel dat we een van de voetbalvelden kunnen verplaatsen; VV Kamerik heeft zich al bereid verklaard om hieraan mee te werken. Ook de provincie moet met deze oplossing instemmen, omdat we op deze locatie buiten de zgn. rode contouren bouwen. Als we dat willen, moet er elders in Kamerik compensatie gevonden worden.

Als locatie 3 niet haalbaar blijkt, is er voldoende ruimte om het nieuwe gebouw op locatie 2 te bouwen.

We hopen natuurlijk dat er straks voldoende middelen beschikbaar zijn om niet alleen voor De Wijde Blik, maar ook de voor de Eben-Haëzerschool nieuwbouw te realiseren. Mocht dat niet het geval zijn, dan bouwen we op locatie 2 alleen voor De Wijde Blik. Bouwen op locatie 1 is vanuit stedenbouwkundig oogpunt niet wenselijk.

1. Locatie: Maria Goretti
2. Locatie: Hemrik
3. Locatie: Voetbalveld VV Kamerik

Hoe groot is het gebouw?

De oppervlakte van een schoolgebouw is afhankelijk van het aantal leerlingen dat de school in de nabije toekomst vermoedelijk zal bezoeken. Om dat aantal leerlingen te kunnen inschatten, werken we met prognoses. Het aantal leerlingen is bepalend voor het aantal onder- en bovenbouwgroepen van een school en het aantal groepen bepaalt weer hoeveel leslokalen er nodig zijn. Daarnaast zijn er natuurlijk allerlei andere ruimten nodig, zoals een speellokaal voor de kleuters, een gemeenschapsruimte, een lerarenkamer, een directiekamer, kastruimte, toiletten, verkeersruimten etc. Als we weten hoeveel leerlingen we kunnen verwachten, kunnen we de daarbij behorende oppervlakte bepalen. Hiervoor bestaan normen, die landelijk gebruikt worden.

Het aantal leerlingen op school fluctueert van jaar tot jaar. Op basis van de laatste leerlingenprognose lijkt het aannemelijk, dat er vanaf de teldatum 1 oktober 2027 op beide scholen een zekere stabilisatie optreedt. Genoemde datum hebben we daarom als peildatum gekozen voor het vaststellen van de het aantal te verwachten leerlingen cq. groepen en de daarbij behorende oppervlakte. Toch moeten er nog twee lastige keuzes gemaakt worden.

Naast de al genoemde “bijruimten” verwachten we voor De Wijde Blik 7 of 8 leslokalen nodig te hebben en voor de Eben-Haëzerschool 5. In totaal zijn er dus 12 of 13 lokalen nodig. Als we 13 lokalen bouwen, bestaat er een kans dat een van de lokalen langdurig leeg zal staan. De school – in dit geval De Wijde Blik – krijgt voor het onderhoud en de verdere exploitatie van dat lokaal dan geen geld. Als we 12 lokalen bouwen, bestaat er een kans dat we enige tijd een lokaal tekortkomen en dat een van de groepen van De Wijde Blik elders moet worden ondergebracht, bijvoorbeeld in de gemeenschapsruimte of in het speellokaal. Alternatief is eventueel dat er met grotere groepen gewerkt wordt. In dit kader gaan we uit van 1954 m² en 13 lokalen, inclusief nevenruimten (zie tabel 2).

In ieder geval beschikt het nieuwe gebouw straks over (veel) minder ruimte dan waar de beide scholen nu de beschikking over hebben. Op dit moment

staan er nl. 6 lokalen leeg en die komen in de nieuwbouw uiteraard niet terug. Als we voor beide scholen bouwen, kan er waarschijnlijk schaalvoordeel worden behaald. Zowel de investeringskosten als de exploitatiekosten kunnen daardoor lager zijn, maar aan de andere kant kan het juist aantrekkelijk zijn om het schaalvoordeel te benutten voor activiteiten van bijvoorbeeld kinderopvang, bibliotheek, toneel/muziek/dans etc. Hierover zullen scholen en gemeente in de ontwerpfase een definitief besluit nemen.

Teldatum 1 oktober	2027	2027	2015	2015
School	m2	Lokalen	m2	Lokalen
Wijde Blik	1120	8	1629	10
Eben-Haëzer	834	5	1086	10
Totaal	1954	13	2705	20

Tabel 2: huidige en prognose m2 en lokalen

6. De 3 toekomstscenario's

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de inhoudelijke kaders, stedenbouwkundige/planologische aspecten en de financiën.

Inhoudelijk(e kaders)

1. Samenwerking: Er is een optimale samenwerking met partijen om het onderwijs en het nieuwe schoolgebouw te versterken.
2. Uitstraling: Het gebouw heeft een dorps Kameriks karakter.
3. Intensief/multifunctioneel ruimte delen: Het geven van basisonderwijs is de primaire functie van het gebouw, de ruimte worden door scholen en andere partners zo optimaal mogelijk gedeeld.
4. Flexibiliteit: Flexibel bouwen en flexibel kunnen bouwen is een belangrijk uitgangspunt voor een toekomstbestendig schoolgebouw.
5. Duurzaamheid: Het minimaliseren van de exploitatiekosten bij de verschillende keuzes worden meegenomen in het PVE.
6. Frisse School: De school voldoet minimaal aan het programma van eisen voor Frisse Scholen categorie B.
7. Duurzame exploitatie: Er wordt een energieneutrale school gerealiseerd met een energielabel van A++++.
8. Veiligheid in en om het gebouw: Het gebouw en de omgeving van de nieuwe school zijn veilig voor de kinderen en alle overige gebruikers.
9. ICT: De onderwijsvisie van de beide scholen dienen als basis voor het ICT gebruik en als basis voor ICT infrastructuur.
10. Passend onderwijs: Alle kinderen moeten een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden. Ook als zij extra ondersteuning nodig hebben.
11. Openbare ruimte: Het schoolplein is openbaar toegankelijk en is daarmee een onderdeel van de speelvoorzieningen in Kamerik.
12. Waar staat het gebouw: De wenselijke locatie voor het gebouw is locatie 3) veld 2 van VV Kamerik, het kan ook op locatie 2) voormalige Hemrikschool. Het gebouw voor één school staat op locatie 2).

13. Hoe groot is het gebouw: Bouwen voor beide scholen betekent het bouwen van 1954 m² (13 lokalen met nevenruimten). Bouwen voor alleen de Wijde Blik betekent 1120 m² (8 lokalen met nevenruimten).
14. Gemeentelijk beleid: De gemeente investeert alleen in nieuwe huisvesting voor zover de gemeente daarvoor op grond van de wet verantwoordelijk voor is.
15. Scholen maken geen aanspraak op extra m².

Stedenbouwkundige aspecten

In deze fase is slechts op hoofdlijnen gekeken naar stedenbouwkundige aspecten van de 3 locaties in samenhang met de keuze voor 1 dan wel 2 scholen. Per locatie een korte uiteenzetting van de mogelijkheden.

1. Locatie Maria Goretti

De locatie Maria Goretti is qua bebouwingsmogelijkheden betreft het meest beperkt. Er is te weinig ruimte om 2 scholen te kunnen huisvesten. In de variant met 1 school is het lastig het programma op een ruimtelijk aanvaardbare wijze in te passen. Gebruik maken van deze plek heeft de volgende consequenties:

- de bebouwing komt dicht bij op de weg te staan;
- er moet water gedempt worden;
- waarschijnlijk is het noodzakelijk gebruik te maken van de groenstrook ten westen van de locatie (nu openbare ruimte);
- er zal meer m² op de 1^e verdieping komen;
- er is minder ruimte voor een groene inpassing van buitenruimtes;
- de parkeercapaciteit t.b.v. de school is een aandachtspunt. Van de 3 locaties heeft de Maria Goretti de minst gunstige condities voor parkeren en kiss & ride.

De bovengenoemde punten gaan ten koste van de ruimtelijke kwaliteit en het dorps karakter. Daarnaast is de locatie juist erg geschikt voor woningbouw. Met name de positie op de hoek bij de Kamerikse wetering, nabij de dorpsrand is een kans om de kwaliteit van de

entree (en de identiteit) van het dorp te verbeteren. Deze variant is dus vanuit stedenbouw gezien niet wenselijk.

2. Locatie Hemrik

De Hemrik locatie is prima geschikt om 1 of 2 scholen te kunnen huisvesten. Wellicht is het mogelijk om een bescheiden woningbouwprogramma toe te voegen, aansluitend op de woningen aan de zuidkant.

3. Locatie Voetbalveld

Deze locatie biedt de meeste kansen voor kwaliteit voor de variant met 2 scholen. Dit heeft te maken met volgende aspecten:

- de grootte van het gebied (schuifruimte, meer ruimte voor groen en parkeren);
- logische plek in de voorzieningenstrook met een mogelijke verbinding met de Schulenburg;
- efficiënt gebruik maken van de parkeervoorzieningen van de Schulenburg en mogelijk de sportvelden;
- 3 in plaats van 2 vrijkomende locaties binnen de rode contour ten behoeve van woningbouw.

Een kanttekening hierbij is dat deze locatie zich buiten de rode contour bevindt. In de PRS (Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie) wordt aangegeven dat de provincie alleen medewerking verleent aan het bouwen buiten de rode contour als dit past binnen het kernrandzonebeleid.

In overleg met de provincie zijn de volgende voorwaarden van toepassing:

1. het plan is in overeenstemming met een integrale kernrandzonevisie, als er sprake is van een zeer bescheiden ontwikkeling. Gezien de beperkte ruimtelijke impact van de beoogde ontwikkelingsvariant zou het om een uitzondering gaan,
2. de ontwikkeling is landschappelijk goed inpasbaar;
3. de inbreuk op het gebied buiten de contour dient in redelijke verhouding te staan tot de te bereiken kwaliteitswinst. Dit hangt af van

de nadere onderbouwing, waarbij o.a. wordt ingegaan op: de ruimtelijke meerwaarde van één geïntegreerde scholencluster, het belang van binnenstedelijke ontwikkellocaties en de kwalitatieve wijze waarop de vrijkomende locaties worden herontwikkeld. Met name de locatie Eben-Haëzer biedt vanwege haar bijzondere positie in het lint goede mogelijkheden om kwaliteitswinst te behalen in combinatie met een beperkte mogelijkheid tot woningbouw. Ook voor de overige twee vrijkomende locaties geldt dat deze op een kwalitatieve wijze kunnen worden herontwikkeld.

Planologische aspecten

Huidige bestemming

De huidige locaties van de scholen en de zoeklocaties zijn allemaal gelegen in het bestemmingsplan Kern Kamerik.

Verdeeld per locatie is de huidige bestemming:

1. Locatie: Maria Goretti: 'Maatschappelijke doeleinden'
2. Locatie: Hemrik: 'Maatschappelijke doeleinden'
3. Locatie Voetbalveld: de sportlocatie heeft de bestemming 'Recreatieve doeleinden', de locatie van de Schulenburg de bestemming 'Gemengde doeleinden'.
4. Locatie Eben-Haëzer: 'Maatschappelijke doeleinden'

Binnen de bestemming 'Maatschappelijke doeleinden' zijn sociale, culturele, educatieve en/of religieuze voorzieningen mogelijk en ook bijbehorende groenvoorzieningen en parkeergelegenheid.

Binnen de bestemming 'Recreatieve doeleinden' zijn gebouwen met kleed- en sanitaire voorzieningen, sportvelden en bijbehorende groenvoorzieningen en parkeergelegenheid mogelijk.

De bestemming 'Gemengde doeleinden' is bestemd voor detailhandel, dienstverlening, lichte bedrijfsactiviteiten, horeca, dienstwoningen en groenvoorzieningen en parkeergelegenheid.

Benodigde procedure

Binnen de huidige bestemmingen van de locaties is geen woningbouw toegestaan. Het bestemmingsplan maakt een wijziging naar woningbouw niet mogelijk. Er zal dan ook een planologische procedure nodig zijn om woningbouw te kunnen realiseren op de locaties. Het gaat dan om een zogenaamd projectafwijkingbesluit (uitgebreide procedure) of het opstellen van een nieuw bestemmingsplan. Een nieuw bestemmingsplan heeft hierbij de voorkeur omdat daarmee de bestemmingen definitief veranderd worden.

Aandachtspunten

Bij een bestemmingsplanprocedure hoort een goede ruimtelijke onderbouwing, waarin verantwoord wordt waarom de gewenste bestemming op die locatie mogelijk is. Het dient duidelijk te zijn wat de gevolgen zijn van de nieuwe bestemming op de omgeving en andersom. Per locatie dient daarom bekeken te worden welke onderzoeken nodig zijn. Te onderzoeken aspecten zijn onder meer: bodem, geluid, hinder omliggende bedrijven, geurcirkels omliggende agrarische bedrijven, externe veiligheid, watertoets, archeologie, flora en fauna, wegverkeer en luchtkwaliteit.

Met name voor de locatie Eben-Haëzer is het, vanwege de ligging nabij het landelijke gebied en nabijgelegen agrarische bedrijven, van belang tijdig te onderzoeken of eventuele gewenste woningbouw op deze locatie geen hinder ondervindt van eventuele geurcirkels.

Met diverse instanties moet overleg gepleegd worden, waaronder het waterschap voor compensatie van het wateroppervlak. Bij de locatie “voetbalveld” wordt buiten de rode contour gebouwd en daarom is, zoals hiervoor beschreven, overleg met de provincie nodig over het bouwen in een kernrandzone. Na bestuurlijk akkoord wordt de locatie dan meegenomen in de 4 jaarlijkse herijking van de kernrandzones (zoals in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie is opgenomen).

Voor het realiseren van een nieuwe stedelijke ontwikkeling dient de wettelijk verplichte ‘Ladder voor duurzame verstedelijking’ gevolgd te worden. Dit geldt ook voor functiewijziging binnen bestaand stedelijk gebied, dus niet alleen voor locaties buiten de rode contour. Het volgende dient daarbij (trapsgewijs) onderbouwd te worden en in het bestemmingsplan te worden opgenomen:

1. beschrijven dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte;
2. beschrijven in hoeverre in die behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan worden voorzien;
3. beschrijven in hoeverre wordt voorzien in die behoefte op locaties die passend (multimodaal) ontsloten zijn.

Voor de locatie buiten de rode contour (voetbalveld) kunnen hiervoor deels de hierboven beschreven argumenten (voorwaarden) gebruikt worden om overeenstemming te krijgen met de provincie (kernrandzone).

Planning procedure

Het opstellen van het bestemmingsplan bestaat (grotendeels) uit de volgende stappen:

- 1- opstellen concept bestemmingplan + onderzoeken uitvoeren + vooroverleg met instanties (waaronder provincie);
- 2- ter inzage voorontwerp bestemmingplan + inspraak (optioneel);
- 3- ter inzage ontwerp bestemmingsplan + mogelijkheid tot zienswijzen indienen;
- 4- vaststelling bestemmingsplan door raad;
- 5- ter inzage vastgesteld bestemmingplan + mogelijkheid voor indienen van beroep.

Deze procedure duurt (inclusief voorbereiding) circa 1 jaar. De daadwerkelijke proceduretijd is afhankelijk van de onderzoeksresultaten en het overleg met de instanties en ook van de eventuele bezwaren (zienswijzen, beroep) uit de omgeving.

Na vaststelling van het bestemmingsplan kunnen de vergunningen voor het bouwen (omgevingsvergunningen) verleend worden. Dit duurt doorgaans 8 weken als de bouwvraag binnen het bestemmingsplan past. De procedure van het bestemmingsplan kan samengaan met de procedure voor de omgevingsvergunning (coördinatieprocedure), waardoor de totale proceduretijd korter kan worden.

Financiën

Voor de raming van nieuwbouw van een school worden twee getallen met elkaar in verband gebracht en wel 1) het aantal m2 en 2) de te verwachten prijs per m2. Daarnaast zijn er optionele kosten. Dit kan per scenariokeuze verschillen.

1. Het aantal m2: 1954

Voor de Wijde Blik en de Eben-Haëzer gaan we uit van de nog vast te stellen leerling-prognose van 2015. Daarbij gaan we, in overleg met beide scholen uit van het schooljaar 2028/2029. Dit is het gemiddelde tussen de schooljaren 2025-2031, een “stabiele” periode. Het bouwen van twee scholen in één gebouw kan schaalvoordeel opleveren.

2. De investeringskosten

De investeringskosten voor de nieuwbouw worden opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Bouw- en sloopkosten;
- Bijkomende kosten (leges, onderzoeken, nutsvoorzieningen);
- Voorbereiding- en begeleidingskosten (honoraria adviseurs, project- en bouwmanagement);
- Reserveringskosten (indexeringen, post programmawijzigingen);
- Startkosten (communicatie, verhuiskosten, opening, schoonmaak).

De werkelijke bouwkosten dienen als basis voor de berekening van de investeringskosten. Voor de scholenbouw in Kamerik worden de recente kengetallen van de architectenraming van de scholenbouw in Harmelen gehanteerd. De werkelijke kosten zijn voor dat project veel lager

uitgevallen vanwege de scherpe aanbesteding. De marktwerking is echter onzeker. Omdat de realisatie pas over enkele jaren is, houden we geen rekening met de marktwerking, maar ramen we nominale kengetallen.

7. Conclusie en vervolgproces

Conclusie:

Het bouwen van een schoolgebouw voor zowel De Wijde Blik als de Eben-Haëzerschool, tussen de sportvelden en Schulenburg, is de beste manier om het onderwijs in Kamerik gebouwelijk vorm te geven voor de komende 30 tot 40 jaar. Dit schoolgebouw zal tussen september 2018 en januari 2019 in gebruik genomen worden.

Vervolgproces

Voor het vervolgproces voor de scholenbouw in Kamerik zijn we gekomen tot de volgende aanpak:

1. Naast het “scholenplan” zal ook een “masterplan” voorzieningen worden gemaakt; Dit “masterplan” omschrijft dan integraal de samenhang tussen de diverse maatschappelijke voorzieningen in Kamerik.
2. Na afloop van het proces kan de werkwijze in Kamerik als modelaanpak voor volgende onderwijshuisvestingsprojecten in de gemeente Woerden dienen;
Als we in de andere dorpen en wijken op dezelfde manier te werk gaan, versnelt dat de doorlooptijd van de vele onderwijshuisvestingsprojecten die de gemeente de komende jaren nog te wachten staan. Leegstand kan zo sneller worden gesaneerd, waardoor verpaupering wordt voorkomen en de exploitatiekosten lager worden.
3. Het proces gaat verder in co-creatie:
  - a. Projectgroep van beide scholen en gemeente zetten de samenwerking voort;
  - b. Traditionele contractvorming voor ontwerp- & bouwproces;
4. De gemeente is bouwheer in het vervolgproces;
5. De ingebruikname is tussen september 2018 en januari 2019;
6. Zodra de inhoudelijke en financiële kaders door de raad zijn vastgesteld wordt het project overgedragen aan team vastgoed.

8. Tot slot

Met het omschrijven van de inhoudelijke kaders sluiten we fase 1 (de definitiefase) van het project af. Als projectgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de scholen en de gemeente kunnen we terugkijken op een goede periode. We hebben met elkaar positieve en constructieve gesprekken gehad.

De komende jaren zullen we gezamenlijk de schouders er onder blijven zetten, om de overige fases voorspoedig met elkaar te kunnen doorlopen. We zien die jaren met vertrouwen tegemoet, de positieve basis is immers gelegd. Met elkaar voelen we ons verantwoordelijk voor een goed schoolgebouw voor alle kinderen in Kamerik!

Bijlagen

1. Historie en ontwikkelingen huisvesting De Wijde Blik Kamerik.
2. Achtergrondinfo scholen
3. Feiten en cijfers

Bijlage 1: Historie en ontwikkelingen huisvesting De Wijde Blik Kamerik.

Aanleiding

Het college heeft het bestuur van basisschool De Wijde Blik te Kamerik schriftelijk toegezegd dat zij de raad in 2014 na de verkiezingen een plan zal voorleggen omtrent de huisvesting van de school vanaf 2019. In de nu voorliggende memo wordt op verzoek van de wethouder aangegeven welke stappen hiervoor gezet moeten worden. Deze memo dient als overdrachtsdocument aan het college, dat na de verkiezingen in maart 2014 vorm zal krijgen.

Historie en huidige situatie

- a) Op 1 augustus 2007 zijn de openbare Hemrikbasisschool en de R.K. basisschool Maria Goretti samengevoegd tot een samenwerkingsschool onder het bestuur van de Stichting Katholieke Scholen Westelijk Weidegebied (SKSWW).
- b) De gemeente heeft zich contractueel verplicht om z.s.m. na 1 augustus 2007 de beide scholen ook fysiek samen te voegen (onder een dak). Hiervoor is nieuwbouw of verbouw nodig. Indien geen volledige nieuwbouw wordt gerealiseerd, is de gemeente het schoolbestuur een zgn. overdrachtsvergoeding verschuldigd. Zie in corsa documentnr. 07A.00462.
- c) De nieuwe school draagt de naam “De Wijde Blik”.
- d) Op 31 januari 2008 heeft de raad een krediet beschikbaar gesteld om de fusie niet alleen organisatorisch en bestuurlijk, maar ook fysiek mogelijk te maken in de vorm van nieuwbouw in Brede School-verband (zie in corsa onder de nrs. 07A.00934 en 08R.00010).
- e) De raad besloot de nieuwbouw te realiseren op de locatie van de vm. Hemrikschool. De locatie van de vm. Maria Gorettischool zou worden herontwikkeld t.b.v. woningbouw.
- f) School en gemeente zijn voortvarend aan de slag gegaan en presenteerden in december 2008 een plan van aanpak (08i.02421).
- g) Gelet op de financiële positie van de gemeente besloot de raad eind 2009 met het vaststellen van de meerjarenraming de beoogde huisvesting in één gebouw tenminste 5 jaar uit te stellen.
- h) Op basis van de contractuele verplichtingen (Akte van overdracht) die gemeente en schoolbestuur bij de fusie in 2007 zijn aangegaan, vergoedde de gemeente in 2011 t/m 2013 aan het schoolbestuur de uitgaven voor het uitvoeren van achterstallig binnen- en buitenonderhoud. Tot en met 2019 wordt bovendien een bedrag in de begroting opgenomen om het schoolbestuur te compenseren in het jaarlijkse te kort op de instandhoudingsvergoeding van het Rijk (11A.00804).
- i) In november 2011 schrijft het college aan het schoolbestuur o.m. dat zij de (dan nieuwe) raad in 2014 een plan wil voorleggen dat zich richt op adequate huisvesting voor (alleen) het onderwijs vanaf 2019 (11u.17496). Het Brede Schoolconcept wordt hierbij verlaten (raadsinformatiebrief 11.020666).
- j) In afwachting van adequate huisvesting is De Wijde Blik vooralsnog gevestigd op de oorspronkelijke locaties Mijzijde 76a (Maria Gorettischool) en Overstek 1 (Hemrikschool).
- k) De gebouwen zijn 30 – 50 jaar oud. De vm. Maria Gorettischool dateert van 1965 en werd in 1974 uitgebreid. De vm. Hemrikschool dateert van 1974 en werd in 1985 uitgebreid. De Maria Gorettischool verkeert in matige staat, de Hemrikschool in slechte staat.

Ontwikkelingen

- a) Uitgangspunt in de Akte van overdracht van 2007 is dat de gemeente zich inspant om zo spoedig mogelijk huisvesting in één gebouw mogelijk te maken. “Hiertoe zal nieuwbouw of verbouwing noodzakelijk zijn”, aldus de betreffende passage in de akte.
- b) Een en ander impliceert dat er naast algehele nieuwbouw, desgewenst ook gekozen kan worden voor een combinatie van renovatie en uitbreiding van een van de beide bestaande locaties.
- c) Bovendien verdient het aanbeveling te onderzoeken of er alsnog een combinatie mogelijk is met de andere basisschool in Kamerik, de Eben-Haëzerschool. Dit vergt waarschijnlijk een extra investering, maar leidt vrijwel zeker tot een besparing op het aantal lokalen en een speellokaal.
- d) In ieder geval dient de bestaande leegstand in de beide scholen in Kamerik te worden teruggedrongen. De komende jaren staan er 3 tot 5 lokalen leeg in het dorp.
- e) De Wijde Blik is een dislocatie van basisschool De Schakel in Woerden. Hoewel De Wijde Blik functioneert als een zelfstandige basisschool, maakt de school geen aanspraak op de zgn. vaste voet van 200 m². Het wel of niet realiseren cq. financieren en exploiteren van (een gedeelte van) de vaste voet maakt onderdeel uit van het onderzoek naar de huisvestingsmogelijkheden onder één dak.
- f) Gelet op de wens het maatschappelijk vastgoed in de gemeente te verminderen, verdient het bovendien aanbeveling te onderzoeken of er combinaties mogelijk zijn met de huisvesting van andere maatschappelijke voorzieningen in Kamerik, zoals bijv. met De Schulenburch.
- g) Daarnaast is door de crisis de behoefte aan woningbouw de laatste jaren sterk gewijzigd. Onderzocht moet worden of de boogde woningbouw op de vm. Maria Goretti-locatie - ook in financieel opzicht - nog steeds een gewenste optie is.
- h) De ingebruikname van de beoogde huisvesting onder één dak is 2x verdaagd, laatstelijk tot in 2019. Als ingebruikname in 2019 niet lukt, zullen er op basis van de Akte van overdracht nieuwe financiële afspraken gemaakt moeten worden over de compensatie van het tekort op de instandhoudingsvergoeding en over een gemeentelijke bijdrage aan zowel het binnen- als het buitenonderhoud.
- i) De nieuwe afspraken zullen voor de gemeente nadeliger zijn dan de huidige afspraken, omdat het buitenonderhoud vanaf (waarschijnlijk) 1 januari 2015 wordt gedecentraliseerd naar de schoolbesturen.
- j) Het aantal leerlingen in Kamerik is op de wettelijke teldatum 1 oktober 2014 vrijwel gelijk aan het geprognosticeerde aantal leerlingen. De Wijde Blik heeft 193 leerlingen en de Eben-Haëzerschool 129 leerlingen. Hierbij hoort een bruto vloeroppervlakte van resp. 1171 en 879 m².
- k) In de begroting 2015 wordt rekening gehouden met een investering en met een grondopbrengst. De investering zal naar verwachting naar *boven* worden bijgesteld, de grondopbrengst juist naar *beneden*.

Conclusie

Om in 2014 een nieuw plan aan de raad te kunnen voorleggen, is er op korte termijn veel onderzoek nodig door de teams JLV en VG. Ook het team Ruimte heeft een taak. Om dit onderzoek goed in de organisatie te kunnen inbedden, is het noodzakelijk dat een bestuurlijk en een ambtelijk opdrachtgever een bestuursopdracht vaststellen.

Bijlage 2: Achtergrond informatie scholen

De Wijde Blik is een van de 17 scholen van Kalisto.

Kalisto wil haar missie en visie waarmaken vanuit de katholieke identiteit. We handelen vanuit gevoel voor de christelijk - katholieke traditie en de daarmee samenhangende waarden zoals de stichting die in haar Nota Identiteit al heeft vastgelegd. Met naastenliefde als basale waarde zoals ook in die nota beschreven, streven we naar het realiseren van openheid, relatie, samenwerking en vertrouwen. Andere waarden zijn zorg voor de wereld en integriteit. Met deze waarden als uitgangspunt handelen we met respect voor andere (geloof)overtuigingen.

De scholen van Kalisto staan in principe open voor elk kind, vanaf de 4-jarige leeftijd, waarvan de ouders/verzorgers de grondslag van de school respecteren en inschrijving wensen.

Op De Wijde Blik is door de samenvoeging van openbaar en katholiek onderwijs in 2007 in gesprek met ouders van beide scholen een eigen identiteit tot stand gekomen.

Leerlingen groeien op in een multiculturele samenleving en in diverse culturele tradities. Naast kennis van diverse culturen, is vooral het omgaan met kinderen en ouders uit verschillende culturen van wezenlijk belang. Het omgaan met elkaar op basis van gelijkwaardigheid met respect voor de levensovertuiging is van groot belang. We willen dit zichtbaar maken in onze dagelijkse communicatie. Een onderdeel van het leven in een pluriforme en veelkleurige samenleving is het zich bewust worden van vooroordelen en het weren daarvan. Door aandacht te besteden aan de levensbeschouwelijke, etnische en sociaal-culturele diversiteit van de hedendaagse samenleving, willen we actief een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van kinderen. Naast onderkenning van de waarde van

verscheidenheid proberen we begrip en respect voor elkaar en de daarbij behorende overtuigingen bij te brengen.

Onze visie: burgerschap

Onze school is een gemeenschap van mensen. Samen met de ouders gaan wij uit van de fundamentele gelijkwaardigheid van mensen, een onbeperkte solidariteit, de zorg voor de schepping en vertrouwen in de toekomst. Wij koppelen onze identiteit aan de opdracht om onze leerlingen te begeleiden in hun ontwikkeling naar actief burgerschap en sociale integratie.

Ons doel

Wij willen de kinderen op onze school opvoeden tot democratische burgers, ze leren wat tolerantie, respect en luisteren is en wat dit betekent voor de wijze van communiceren en argumenteren. Onze leerlingen ontwikkelen het besef dat zij opgroeien in een veelzijdige samenleving welke uitgaat van normen en waarden en democratische spelregels. Vaardigheden, houdingen en kennis over de domeinen democratie, identiteit en participatie worden ontwikkeld en getoond door de kinderen en het team. Dit draagt bij tot een basis voor actief burgerschap en past bij onze invulling aan de betekenis van identiteit.

De Wijde Blik hanteert een open aanname beleid. We zorgen door een open opstelling dat alle kinderen en ouders zich welkom en veilig voelen.

Zie document: Actief burgerschap en sociale integratie van De Wijde Blik, op school aanwezig.

De Eben-Haëzer

Op de Eben-Haëzer geven we onderwijs vanuit een protestants-christelijke levensbeschouwing. In principe kan iedere ouder zijn kind aanmelden.

Aan ouders of verzorgers die hun kind(eren) inschrijven bij onze school vragen wij wel van tevoren een verklaring te ondertekenen waarin staat dat zij instemmen met de uitgangspunten van de school dan wel deze respecteren.

We willen graag dat ieder kind een fijne plek bij ons op school heeft. De school gaat uit van de Vereniging voor Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Kamerik. De Vereniging heeft 1 school onder haar hoede, de Eben-Haëzer is een zogenaamde éénpitter. Er is samenwerking met 4 andere éénpitters in het Groene Hart.

De naam van de school is: christelijke basisschool Eben-Haëzer. De naam is afkomstig uit het Bijbelboek Samuël. Samuël heeft een gedenkteken opgericht vanwege Gods hulp aan het volk Israël. Eben-Haëzer betekent 'Steen van Hulp'.

In ons logo is te zien wat voor school we willen zijn. Het is het beeld van de 'stepping stones' met het Ichtus (Christus)symbool erin verwerkt, dit is tevens een verwijzing naar de betekenis van Eben Haëzer. Hieraan koppelen we ook ons motto "geloven in en met kinderen".

We willen de kinderen laten zien dat geloven geen theorie is, maar juist praktisch. Dit is terug te zien in onze lessen, vieringen en omgaan met elkaar. We vormen samen (kinderen, ouders, team) een gemeenschap waarin we elkaar ontmoeten. In deze ontmoeting spreken we met elkaar en luisteren we naar elkaar. Dit vraagt een houding van respect en aandacht voor de ander.

Daarbij willen we kinderen toerusten voor de toekomst, de maatschappij (burgerschap). In onze lessen wordt daarom ook aandacht besteed aan andere (wereld)godsdiensten en culturen.

Die toerusting geldt niet alleen op het gebied van (christelijke) identiteit, maar ook voor vaardigheden als verantwoordelijkheid, zelfstandigheid en samenwerken met anderen.

We besteden veel aandacht aan de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen. Dit doen we door het geven van lessen, maar juist ook door het leren om te gaan met emoties en omgaan met elkaar gedurende de hele dag. Dit komt allemaal terug in de zogenaamde Kanjertraining. We hopen over een paar jaar gecertificeerde Kanjerschool te zijn.

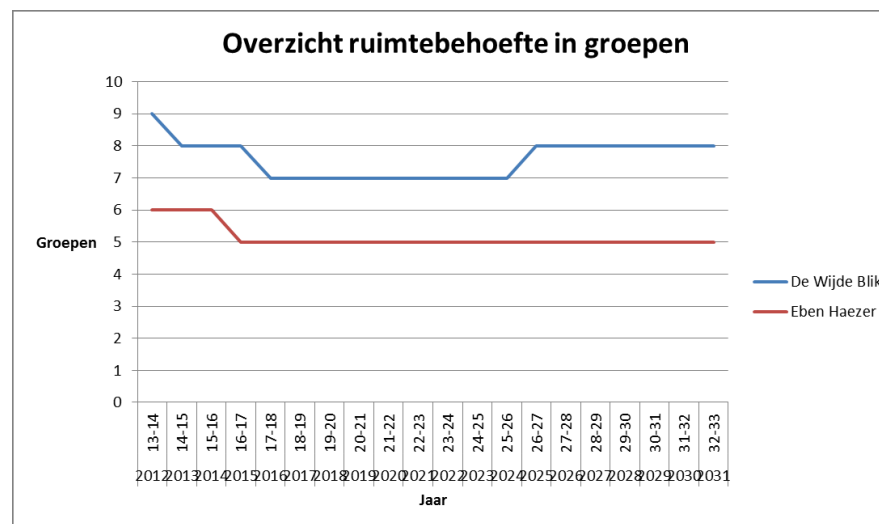
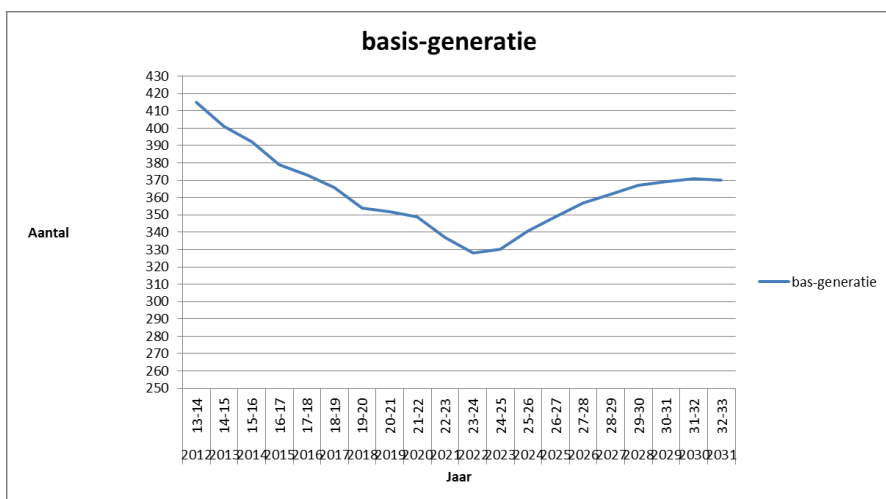
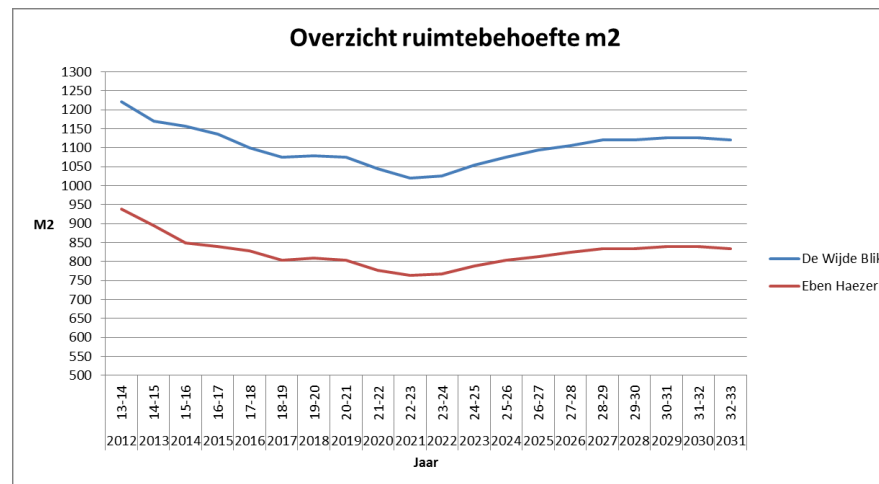
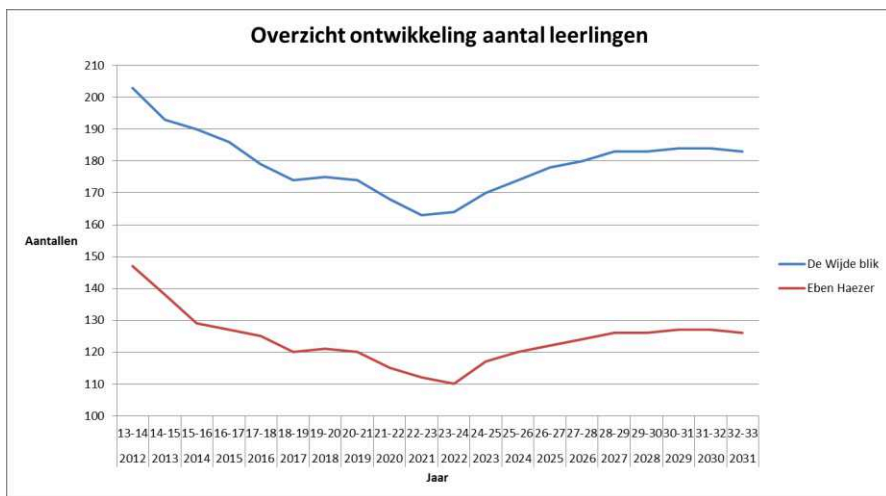
Onderwijs, ook het onderwijs op de Eben-Haëzer, is in beweging. Dit heeft te maken met nieuwe inzichten, nieuwe initiatieven zoals bijvoorbeeld Passend Onderwijs en de ontwikkelingen rondom ICT. Het schoolgebouw daarentegen is voor een groot deel gebouwd in de jaren '60. Dit betekent dat het gebouw niet geoutilleerd is om volgens deze onderwijskundige visie te werken.

Op dit moment is er sprake van samenwerking met De Wijde Blik op het gebied van de naschoolse activiteiten. Er zijn goede contacten tussen beide directeuren.

Een aantal kinderen van onze school maakt gebruik van de BSO, die gehuisvest is in het gebouw van De Wijde Blik (Overstek).

De nieuw te bouwen school zou in Kamerik een belangrijke schakel kunnen worden voor kinderen met betrekking tot allerlei (naschoolse) activiteiten.

Bijlage 3: Feiten en cijfers

Telling per 1 okt. 2014	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Schooljaar	13-14	14-15	15-16	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26	26-27	27-28	28-29	29-30	30-31	31-32	32-33
Tabel 1																				
Overzicht ontwikkeling aantal leerlingen																				
De Wijde Blik	203	193	190	186	179	174	175	174	168	163	164	170	174	178	180	183	183	184	184	183
Eben-Haëzer	147	138	129	127	125	120	121	120	115	112	110	117	120	122	124	126	126	127	127	126
Tabel 2																				
Overzicht ruimtebehoefte m2																				
De Wijde Blik	1221	1171	1156	1136	1100	1075	1080	1075	1045	1020	1025	1055	1075	1095	1105	1120	1120	1126	1126	1120
Eben-Haëzer	939	894	849	839	829	804	809	804	778	763	768	789	804	814	824	834	834	839	839	834
Tabel 3																				
Overzicht ruimtebehoefte in groepen																				
De Wijde Blik	9	8	8	8	7	7	7	7	7	7	7	7	7	8	8	8	8	8	8	8
Eben-Haëzer	6	6	6	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Tabel 4																				
Overschot M2																				
De Wijde Blik	1629	458	473	493	529	554	549	554	584	609	604	574	554	534	524	509	509	503	503	509
Eben-Haëzer	1086	192	237	247	257	282	277	282	308	323	318	297	282	272	262	252	252	247	247	252
Tabel 5																				
Overschot in groepen																				
De Wijde Blik	10	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2
Eben-Haëzer	8	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Tabel 6																				
Analyse overzicht																				
bas-generatie	415	401	392	379	373	366	354	352	349	337	328	330	341	349	357	362	367	369	371	370
woningen	1401	1411	1413	1416	1429	1447	1447	1467	1487	1489	1492	1494	1497	1499	1502	1501	1502	1501	1502	1501
geboorten	34	35	36	37	38	39	41	42	42	43	43	43	43	42	41	40	39	38	38	37